

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В.І. ВЕРНАДСЬКОГО
НАВЧАЛЬНО НАУКОВИЙ ГУМАНІТАРНИЙ ІНСТИТУТ
Кафедра державно-правових та гуманітарних наук

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор навчально-наукового
гуманітарного інституту

Сергій ГУБАРЄВ

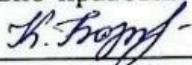
СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«АДМІНІСТРАТИВНО-ПРОВОА РЕФОРМА»

Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти (доктор філософії)

галузь знань	08 Право <i>(шифр і назва галузі знань)</i>
спеціальність: (спеціалізація):	081 Право <i>(код і назва спеціальності (або спеціалізації))</i>
освітня програма	«Право» <i>(назва освітньої програми)</i>
форма навчання	денна <i>(денна / заочна)</i>

Київ – 2025 рік

РОЗРОБНИК силабусу доктор юридичних наук, доцент,
доцент кафедри державно-правових і гуманітарних наук

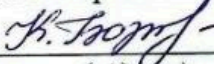

_____ Катерина БОРТНЯК
(підпис)

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри державно-правових і гуманітарних наук
Протокол № 2 від 04.09.2025 року

Завідувач кафедри Зореслава ЗАХОЖАЙ
_____ (підпис)

Гарант освітньо-професійної програми

д.ю.н, доцент кафедри державно-правових і гуманітарних наук

_____ Катерина БОРТНЯК
(підпис)

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну	
1. Назва навчальної дисципліни, код в ОПП	Адміністративно-правова реформа, ВК.12.
2. Статус навчальної дисципліни	Вибіркова
3. Рік навчання, семестр у якому викладається дисципліна	2 рік, 4 семестр
4. Обсяг навчальної дисципліни (кількість кредитів, загальна кількість годин (аудиторних за видами занять, самостійної роботи здобувача вищої освіти)	Денна форма навчання 4 кредити, загальна кількість годин 120 (лекцій 16 год, семінарських занять 16 год., самостійна робота 88 год.)
5. Вид підсумкового (семестрового) контролю	Залік
6. Інформація про консультації	За графіком проведення консультацій викладачами кафедри
7. Мова викладання	українська
8. Прізвище, ім'я, по батькові викладача (науковий ступінь, вчене звання, посада)	Бортняк Катерина Василівна, доктор юридичних наук, доцент кафедри державно-правових гуманітарних наук
9. Контактна інформація викладача	bortniak.kateryna@tnu.edu.ua
10. Посилання на силабус на веб-сайті Університету	https://tnu.edu.ua/
0. Опис навчальної дисципліни	
Анотація дисципліни	Дисципліна «Адміністративно-правова реформа» спрямована на глибоке вивчення концептуальних засад, правових механізмів та практичних аспектів реформування адміністративного законодавства та державного управління в Україні. Курс охоплює аналіз сучасних адміністративно-правових змін, їх вплив на систему державного управління, взаємодію органів виконавчої влади з громадянами та бізнесом, а також відповідність європейським реформам. В рамках розглядаються ключові тенденції дисципліни та виклики, що постають перед адміністративно-правовою системою

	<p>України, порівняльний аналіз зарубіжного досвіду та перспективи вдосконалення механізмів адміністративного судочинства, публічної служби та державного контролю.</p>
<p>Мета, завдання та цілі вивчення дисципліни</p>	<p>Метою дисципліни є формування в аспірантів системного уявлення про процеси адміністративно-правового реформування, забезпечення їх ефективності в питаннях аналізу, оцінки та розробки правових механізмів, що спрямовані на вдосконалення державного управління в умовах європейської інтеграції та глобалізації.</p> <p>Завдання дисципліни</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дослідження основних концепцій та підходів до адміністративно-правового реформування. 2. Аналіз історичних та сучасних моделей адміністративної реформи. 3. Огляд нормативно-правових актів, що регулюють адміністративну реформу в Україні. 4. Аналіз міжнародних стандартів адміністративного права та їх імплементація в національне законодавство. 5. Дослідження впливу реформ на діяльність органів виконавчої влади, місцевого самоврядування, судової системи. 6. Визначення позитивних та негативних аспектів адміністративно-правових змін. 7. Розробка пропозицій щодо вдосконалення адміністративного законодавства. 8. Проведення порівняльного аналізу реформ в Україні та зарубіжних країнах. 9. Оцінка адміністративної реформи у контексті європейської інтеграції.

	<p>10. Розвиток вміння оцінювати перспективи реформ, виявляти проблеми їх реалізації.</p> <p>11. Використання методів правового прогнозування та стратегічного планування у сфері адміністративного права.</p>
Формат проведення дисципліни	Очний, дистанційний, змішаний

3. Загальні та спеціальні компетентності, що формуються у процесі вивчення дисципліни (за Освітньою програмою):

У результаті опанування навчальної дисципліни «Актуальні питання адаптації законодавства України до критеріїв ЄС» здобувач вищої освіти повинен володіти такими загальними (ЗК) та спеціальними (СК) компетентностями відповідно до Стандарту вищої освіти URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2022/07/21/081-pravo-magistr-zizminami-643-20032023.pdf>

5. Зміст навчальної дисципліни

1. **Теоретико-правові засади адміністративно-правової реформи**
 1. Поняття та значення адміністративно-правової реформи
 2. Основні підходи до реформування адміністративного законодавства
 3. Історичні етапи розвитку адміністративної реформи в Україні

2. **Конституційно-правові основи адміністративно-правової реформи**
 1. Конституція України як основа адміністративно-правових змін
 2. Взаємозв'язок адміністративної реформи з конституційними процесами
 3. Конституційний контроль у сфері адміністративної реформи

3. **Реформування системи органів виконавчої влади та місцевого самоврядування**
 1. Централізація та децентралізація влади
 2. Оптимізація державного управління: скорочення бюрократії
 3. Європейські стандарти реформування виконавчої влади

4. **Адміністративно-правові аспекти реформи публічної служби**
 1. Реформа державної служби: сучасний стан та перспективи
 2. Правовий статус публічних службовців
 3. Запобігання корупції у системі державного управління

5. **Судова реформа та розвиток адміністративного судочинства**
 1. Роль адміністративної юстиції у захисті прав громадян
 2. Практика адміністративних судів у забезпеченні законності дій органів влади
 3. Реформа процесуального законодавства у сфері адміністративної юстиції

6. **Дерегуляція та цифровізація адміністративних процесів**
 1. Спрощення адміністративних процедур
 2. Впровадження цифрових технологій у сфері публічного управління
 3. Електронне урядування та надання адміністративних послуг онлайн

7. **Європейський досвід адміністративно-правових реформ та імплементація в Україні**
 1. Реформа адміністративного права у країнах ЄС
 2. Адаптація законодавства України до європейських стандартів
 3. Виконання міжнародних зобов'язань у сфері адміністративного права

8. **Перспективи розвитку адміністративно-правової реформи в Україні**
 1. Аналіз актуальних викликів адміністративної реформи
 2. Напрями удосконалення адміністративного законодавства
 3. Роль науки адміністративного права у подальшій модернізації системи управління

6. Політика дисципліни

6.1. Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі).

Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у Таврійському національному університеті імені В. І. Вернадського.

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

6.2. Комунікаційна політика

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту. Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка поштової скриньки та відвідування курсу навчальної дисципліни у Google Classroom. Протягом самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота з дистанційним курсом «Правове регулювання у сфері управління національною безпекою», розміщеним на платформі Google for Education. Усі письмові запитання до викладача стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту.

6.3. Політика щодо перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу викладача за наявності поважних причин.

6.4. Відвідування занять

Для здобувачів вищої освіти денної форми відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, відрядження, які необхідно підтверджувати документами у разі тривалої (два тижні) відсутності. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту. Якщо здобувач вищої освіти захворів, ми рекомендуємо залишатися вдома і навчатися за допомогою дистанційної платформи. Здобувачу вищої освіти, чий стан здоров'я є незадовільним і може вплинути на здоров'я інших здобувачів вищої освіти, буде пропонуватися залишити заняття (така відсутність вважатиметься пропуском з причини хвороби). За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись дистанційно - в онлайн-формі, за погодженням з викладачем.

6.5. Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з підсумковим оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у порядку, встановленому положенням про апеляцію результатів підсумкового контролю з екзамену ТНУ ім. В.І. Вернадського.

6.6. Участь в анкетуванні

Наприкінці вивчення дисципліни та перед початком сесії здобувачеві вищої освіти буде запропоновано анонімно заповнити електронну анкету (Google Forms), яку буде надіслано на університетські поштові скриньки. Заповнення анкет є важливою складовою навчальної активності, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни «Правове регулювання у сфері управління національною безпекою»

7. Розподіл балів, що присвоюється студентам

7.1. Критерії оцінювання результатів поточного контролю

На початку вивчення відповідної дисципліни здобувачам повідомляють про наявність силабусу, зміст, форми проведення поточного контролю та критерії їх оцінювання.

При поточному контролі *оцінці підлягають*: рівень знань продемонстрований у відповідях і виступах; активність при обговоренні питань; результати усного і письмового опитування на семінарських заняттях, поточного контролю тощо.

При виставленні балів за поточний контроль *оцінці підлягають*: рівень теоретичних знань з тем, включених до розділів; самостійне опрацювання тем, опрацювання індивідуальних завдань тощо.

Здобувач, який з поважних причин, підтверджених документально, не мав можливості брати участь у формах поточного контролю має право на його відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання.

Здобувачу, який не набрав прохідного мінімуму (29 балів) з навчальної дисципліни, за дозволом викладача, надається можливість здачі пройденого матеріалу для отримання необхідної кількості балів з поточного контролю шляхом виконання запланованих у силабусі завдань, які не були ним/нею попередньо виконані або були виконані незадовільно .

У разі невиконання здобувачем жодного із обов'язкових видів навчальної діяльності (робіт), зазначених у силабусі освітньої компоненти / навчальної дисципліни, його результат оцінюється у «0» балів.

При наявності «непрохідного мінімуму» поточного контролю напередодні екзамену викладач подає доповідну директору інституту про недопуск здобувача, про що видається розпорядження і здобувач не допускається до складання заліку як такий, що не виконав індивідуальний навчальний план. Відмітка про недопуск у заліковій відомості робиться за наявності розпорядження директора інституту. На дату складання заліку, здобувачу на заліку виставляється «*не допущений*».

7.2. Шкала оцінювання результатів навчання для навчальної дисципліни, формою підсумкового контролю якої є залік.

Шкала оцінювання результатів навчання, отриманих здобувачем під час вивчення навчальної дисципліни, формою семестрового контролю якої є диференційований залік, здійснюється на основі оцінювання поточної успішності. Загальна оцінка визначається як сума оцінок за виконання всіх обов'язкових видів навчальної діяльності (робіт).

Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач - 100 (табл. 1).

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Таблиця 1

Види навчальної діяльності	Кількість занять / робіт	Максимальна кількість балів
Семінарські заняття	8	40
Поточний контроль (тести, короткі письмові завдання, аналіз кейсів, участь у дискусіях)	протягом курсу	10
Презентація / доповідь за темою дослідження	1	10
Індивідуальне наукове завдання (аналітична робота, есе, дослідницький проєкт)	1	40
Разом		100

Оцінювання роботи на семінарських заняттях (табл.2)

Таблиця 2

Семінарські заняття	1	2	3	4	5	6	7	8
Максимальні бали	5	5	5	5	5	5	5	5
Мінімальні бали	2	2	2	2	2	2	2	2

Критерії оцінювання роботи на семінарі (Табл.3)

Таблиця 3

Критерій	Бали
Активна участь у дискусії, аргументовані відповіді	1
Аналіз наукових джерел та нормативно-правових актів	1
Виконання практичного або аналітичного завдання	2
Обґрунтованість висновків, науковий рівень відповіді	1
Разом за одне заняття	5

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	зараховано
80-89	добре	B	зараховано
75-79	добре	C	зараховано
66-74	задовільно	D	зараховано
60-65	задовільно	E	зараховано
30-59	незадовільно	FX	зараховано
0-29	незадовільно	F	необхідне повторне вивчення курсу

Рівні компетентності та критерії оцінювання.

Рівень компетентності та критерії оцінювання	Кількість набраних балів
<p>Високий (творчий): Здобувач вищої освіти систематично за поточним й за підсумковим контролю виявив глибокі знання навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах, вміння аналізувати явища, які вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку, чітко, лаконічно, логічно послідовно дав відповіді на поставлені питання, вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач та аналізувати достовірність одержаних результатів, допускаючи деякі неточності.</p>	90...100
<p>Достатній (конструктивно-варіативний): Здобувач вищої освіти за поточним й підсумковим контролю виявив міцні знання навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах, аргументовано дав відповіді на поставлені питання, вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач, допускаючи неточності і несуттєві помилки.</p>	80...89

<p>Достатній (конструктивний): Здобувач вищої освіти за поточним й підсумковим контролюями виявив достатні знання навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах, дав відповіді на поставлені питання, які, однак, містять певні (неістотні) неточності, достатні вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.</p>	75...79
<p>Середній (репродуктивний): Здобувач вищої освіти за поточним й підсумковим контролюями виявив посередні знання значної частини навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах, дав мало аргументовані відповіді на поставлені питання, які містять істотні неточності, слабкі вміння застосовувати теоретичні положення при розв'язуванні практичних задач.</p>	66...74
<p>Достатній (репродуктивний): Здобувач вищої освіти за поточним й підсумковим контролюями виявив слабкі знання навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах, дав неточні або мало аргументовані відповіді на поставлені питання, з порушенням послідовності викладення, слабкі вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач, допускаючи суттєві помилки.</p>	60...65
<p>Низький (рецептивно-продуктивний): Здобувач вищої освіти виконав значну частину видів навчальної роботи, за поточним й підсумковим контролюями виявив незнання значної частини навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах, допустив істотні помилки у відповідях на поставлені питання, виявив невміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач (здобувач вищої освіти має право на повторний підсумковий контроль).</p>	30...59

<p>Низький (непродуктивний): Здобувач вищої освіти виконав частину видів навчальної роботи, за поточним й підсумковим контролю виявив незнання значної частини навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах, допустив істотні помилки у відповідях на поставлені питання, виявив невміння орієнтуватися під час розв'язання практичних задач, незнання основних фундаментальних положень (здобувач вищої освіти обов'язково повинен повторно вивчити навчальну дисципліну).</p>	<p>1...29</p>
---	---------------

8. Рекомендовані джерела інформації

1. Нормативно-правові акти

1. Конституція України : Закон України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30.
2. Про національну безпеку України : Закон України від 21 черв. 2018 р. № 2469-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2018. № 31.
3. Про оборону України : Закон України від 6 груд. 1991 р. № 1932-XII. Відомості Верховної Ради України. 1992. № 9.
4. Про Службу безпеки України : Закон України від 25 берез. 1992 р. № 2229-XII. Відомості Верховної Ради України. 1992. № 27.
5. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 12 трав. 2015 р. № 389-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2015. № 28.
6. Про інформацію : Закон України від 2 жовт. 1992 р. № 2657-XII. Відомості Верховної Ради України. 1992. № 48.
7. Стратегія національної безпеки України : затв. Указом Президента України від 14 верес. 2020 р. № 392/2020.
8. Концепція адміністративної реформи в Україні : схвалена Указом Президента України від 22 лип. 1998 р. № 810/98. Офіційний вісник України. 1998. № 29.

2. Наукові та навчальні джерела

1. Адміністративне право України : підручник / за ред. Ю. П. Битяка. Харків : Право, 2020. 656 с.
2. Адміністративна реформа в Україні: проблеми та перспективи : монографія / за ред. В. Б. Авер'янова. Київ : Наукова думка, 2019. 512 с.
3. Адміністративно-правова реформа в Україні : навч. посіб. / за заг. ред. С. В. Петкова. Київ : КНТ, 2022. 180 с.

4. Авер'янов В. Б. Державне управління: теорія і практика : монографія. Київ : Юрінком Інтер, 2018. 320 с.
5. Богуцький П. В. Правові засади адміністративної реформи в Україні : монографія. Київ : Ліра-К, 2021. 384 с.
6. Бортняк К. В. Адміністративно-правові засади контрольної діяльності в сфері науки : монографія. Київ : Саміт-Книга, 2024. 240 с.
7. Васильєв А. В. Адміністративне право : навч. посіб. Київ : Алерта, 2017. 432 с.
8. Гаврилюк Р. О. Правове забезпечення національної безпеки України : монографія. Київ : Юрінком Інтер, 2020. 356 с.
9. Грицяк І. А. Публічне управління та адміністрування: теоретичні засади. Київ : НАДУ, 2019. 284 с.
10. Державна служба в Україні: реалії та перспективи розвитку / за ред. О. М. Петришина. Харків : Право, 2020. 420 с.
11. Загоруйко В. В. Адміністративно-правове забезпечення реформування органів виконавчої влади. Київ : Юридична книга, 2020. 356 с.
12. Копиленко О. Л. Адміністративне судочинство в Україні: проблеми правозастосування. Київ : Юрінком Інтер, 2019. 278 с.
13. Колісник В. П. Адміністративно-правове регулювання національної безпеки : підручник. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2021. 412 с.
14. Курс адміністративного права України : підручник / за ред. В. В. Зуй. Київ : Ін Юре, 2018. 720 с.
15. Лазор Л. В. Організаційно-правові засади адміністративно-правової реформи в Україні : монографія. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2019. 312 с.
16. Марченко М. М. Конституційні засади національної безпеки України : навч. посіб. Харків : Право, 2020. 341 с.
17. Нагребельний В. В. Національна безпека: міжнародно-правові стандарти та національне законодавство : монографія. Київ : НАДУ, 2019. 276 с.
18. Несторенко П. Г. Публічна служба в системі адміністративного права: сучасні тенденції. Київ : Правова єдність, 2020. 295 с.
19. Публічне адміністрування в Україні: проблеми та перспективи розвитку / за ред. О. В. Батанової. Київ : Юридична думка, 2019. 540 с.
20. Стеценко С. Г. Адміністративне право України: загальна частина : підручник. Київ : Алерта, 2018. 512 с.
21. Теорія та практика державного управління: проблеми реформування / за ред. В. С. Куйбіди. Київ : НАДУ, 2020. 350 с.
22. Ткаченко О. П. Кібербезпека як складова національної безпеки: правові аспекти. Вісник Конституційного Суду України. 2022. № 2. С. 45–61.
23. Хохуляк М. А. Принципи адміністративного права в умовах європейської інтеграції. Чернівці : Рута, 2019. 290 с.

3. Іноземні наукові джерела

24. Bortnyak K. V. Administrative reforms in Eastern Europe: a comparative legal analysis. *Cuestiones Políticas*. 2021. Vol. 39, No. 69. P. 814–831.
25. Bortnyak K. V. The balance interests of state and civil society as a determinant of the democratic political development of Central and Eastern Europe countries. *Cuestiones Políticas*. 2021. Vol. 39, No. 70. P. 407–425.
26. Bortnyak K. V. The Role of Civil Society Institutions in Ensuring Social Control over Political Processes. *Revista de la Universidad del Zulia*. 2021. Vol. 12, No. 34. P. 341–360.
27. European Union. *European Security Strategy: A Secure Europe in a Better World*. Brussels : European Union, 2003.
28. European Union. *Shared Vision, Common Action: A Stronger Europe. A Global Strategy for the European Union's Foreign and Security Policy*. Brussels : European Union, 2016.
29. NATO. *Strategic Concept for the Defence and Security of the Members of the North Atlantic Treaty Organization*. Brussels : NATO, 2022.
30. United Nations. *Global Counter-Terrorism Strategy*. New York : United Nations, 2021.
31. United Nations. *United Nations Security Council Reports on International Peace and Security*. New York : United Nations, 2023.
32. United States of America. *National Security Strategy of the United States of America*. Washington : The White House, 2022.
33. Organization for Security and Co-operation in Europe. *OSCE Security Strategy to Address Threats to Stability in the Twenty-First Century*. Vienna : OSCE, 2003.
34. European Union. *EU Cybersecurity Strategy for the Digital Decade*. Brussels : European Commission, 2020.